

Хмельницька міська рада
Управління культури і туризму
Централізована бібліотечна система
Хмельницької міської територіальної громади
Центральна публічна бібліотека



Місто-побратим «Сілістра» (Болгарія)

Шорт-лист
Хмельницький

2021

З-поміж чотирнадцяти міст-побратимів, які є у нашого Хмельницького, хочемо розповісти про болгарське місто Сілістра. Дружба із ним триває вже понад пів століття. Прослідкувати її пропонуємо через публікації у друкованих виданнях.

Видання рекомендоване всім, хто цікавиться історією міста Хмельницького.



Центральна публічна бібліотека
вул. Подільська, 78
м. Хмельницький
29000
E-mail: kmcbcs.c@gmail.com
Сайт: www.cbs.km.ua

Укладачі:
Колокольникова Т. М.,
Міль Л. І.
Коректор:
Василишина О. Б.

Хмельницький має 13 іноземних міст-побратимів. Сьогодні розповімо про дружбу нашого міста, яка сягає понад пів століття. Це дружба з болгарським містом Сілістра.

Почалася вона не випадково, а планово і за партійною рознарядкою в серпні 1966 року, коли Хмельницька область уклала угоду з Сілістринським округом Болгарії про побратимство чи то співпрацю. Налагодились стабільні економічні, торгові та культурні зв'язки і дружба.

У 1976 році у Хмельницькому відкрито новий кінотеатр «Сілістра». Названо його на честь болгарського міста Сілістра.

У Сілістрі ж існує супермаркет «Хмельницький». Наприкінці вісімдесятих зв'язки обірвались. У Болгарії в результаті адміністративно-територіальних змін ліквідувались округи, Сілістра стала центром общини, до якої, крім неї, входять навколишні села. Відновлення зв'язків припало на початок 90-х, проте тепер лише між містами. У 1992 році укладено Угоду про поріднення міста Хмельницького з містом Сілістра.

Від Дунаю до Бугу

...Ось чому з таким піднесенням збиралися представники трудящих Хмельницької області на установчі збори щодо створення обласного відділення товариства радянсько-болгарської дружби.

Приміщення театру імені Петровського, прикрашене державними прапорами Радянського Союзу, України і Болгарії, портретами, фотовиставками і книжковими вітринами, що розповідають про Болгарію і про наші зв'язки з нею, переповнене. Тут передовики промислових підприємств області, колгоспів і радгоспів, партійні, радянські, профспілкові і комсомольські працівники, вчені, працівники мистецтва, учнівська молодь. Груді багатьох прикрашають ордени і медалі. Серед них – нові Герої Соціалістичної Праці В. В. Стеньгач., А. І. Новицький, С. П. Пундик та інші.

Збори коротким вступним словом відкриває другий секретар обласного комітету партії М. І. Мехеда.

– Радянський Союз і Народна Болгарія – не тільки сусіди, – говорить тов. Мехеда. – Наші народи – це народи-брати, їх зв'язує багатовікова традиційна дружба. Ця дружба особливо загартувалася і зміцніла за останні два десятиріччя в боротьбі проти ворожих сил імперіалізму, в спільній праці на благо соціалізму і комунізму. Коли ми говоримо про дружбу наших країн, то маємо на увазі не лише добрі товариські почуття, якими сповнені наші народи. Поряд з цими почуттями – реальні справи. Наша дружба сприяє дальшому розвитку

взаємовигідного співробітництва в усіх галузях політичного, економічного і культурного життя.

Слово для доповіді про встановлення дружніх зв'язків між трудящими Сілістринського округу Народної Республіки Болгарії і Хмельницької області надається секретарю облвиконкому, голові ініціативної групи по створенню обласного відділення товариства радянсько-болгарської дружби Л. В. Кульпінському. Він детально зупиняється на історичних коренях великої і непорушної дружби між народами Радянського Союзу і Болгарії, на особливо плідному характері цієї дружби в наші дні, розповідає про успіхи вільного болгарського народу в соціалістичному будівництві.

Після доповіді один за одним виступають робітниця Полонського фарфорового заводу О. А. Навроцька, голова колгоспу «Україна» Дунаєвецького району, Герой Соціалістичної Праці В. В. Стеньгач, професор Кам'янець-Подільського сільгоспінституту Л. М. Горєв.

– Зростаюча сила і розмах боротьби болгарського народу за визволення, успіх збройного повстання 9 вересня, – говорить у своєму виступі ветеран минулої війни, який брав участь у визволенні Болгарії, О. І. Баранов, – стали можливими завдяки великим перемогам Радянської Армії над німецьким фашизмом і сприятливій обстановці, що склалася в результаті її наступу на Балканах. Мені, як офіцеру радянських Збройних сил, доводилось брати участь у визволенні Болгарії. Важко передати ту радість, з якою ми, воїни-визволителі, були зустрінуті болгарськими братами. Відтоді наша дружба все міцнішає.

Слово надається інженеру Хмельницького заводу трансформаторних підстанцій М. Є. Петрашу, якому в 1963 році з групою радянських спеціалістів довелося відвідати Болгарію, побувати на крупних підприємствах Софії, Пловдіва, Коларовграда, Старої і Нової Загори, Бургаса, Габроза, Димитровграда. Поділившись своїми враженнями, тов. Петраш говорить:

– Вікова дружба, що зв'язує болгарський і радянський народи, відчувається на кожному кроці. А пам'ятники героям Шипки і Плевни, радянським солдатам у Софії і Пловдіві, нагадують усім, що наша дружба скріплена кров'ю навечно. Організація обласного відділення товариства радянсько-болгарської дружби ще більше зміцнить зв'язки наші з трудящими Болгарії, і тим самим ми внесемо спільний вклад у справу будівництва комунізму.

Секретар комсомольської організації Хмельницького заводу «Трактородеталь» І. В. Мельничук, делегат XV з'їзду ВЛКСМ,

розповідає учасникам зборів про свої зустрічі з керівниками Димитровської Комуністичної Спілки Молоді, про прагнення болгарських юнаків і дівчат зміцнювати зв'язки з радянською молоддю.

Потім перед присутніми виступає заступник голови правління українського відділення товариства радянсько-болгарської дружби, лауреат Ленінської і Димитровської премій професор М. П. Балуховський.

Після цього на прохання ініціативної групи, виступаючих товаришів, окремих підприємств, колгоспів і радгоспів, установ і учбових закладів області приймається пропозиція про створення Хмельницького обласного відділення товариства радянсько-болгарської дружби. Обирається правління обласного відділення товариства, надсилаються вітальні листи Всенародному комітету болгаро-радянської дружби, Центральному правлінню товариства радянсько-болгарської дружби, Сілістринському окружному комітету Болгарської Комуністичної партії, окружній народній Раді та окружному комітету болгаро-радянської дружби.

Гримлять овації, звучать урочисті мелодії гімнів Болгарії, Радянського Союзу і України.

Відбувся пленум правління Хмельницького обласного відділення товариства радянсько-болгарської дружби, на якому було розглянуто організаційне питання. Головою правління обрано Г. П. Галай, заступниками голови – М. М. Коваленко, А. В. Шапаренка і С. В. Хмиза, секретарем правління Ф. П. Возняка.

В. БОРЕЦЬКИЙ

Радянське Поділля. – 1966, серпень.

Сілістра: 25 років опісля Болгарія – 91: люди, зустрічі, враження

Новоспечений хмельничанин зі стажем проживання в нашому місті один-два роки, мабуть, не одразу й втямить, чому така чудернацька назва в кінотеатру на Заріччі – «Сілістра». Бо за цей короткий час звідки йому дізнатися, що то за місто в Болгарії – Сілістра і що пов'язує його з Хмельницьким, коли майже ніяких згадок про це ні в пресі нашій, ні в розмовах довгенько вже й не було!

А от раніше...

Раніше ми дружили – Хмельницька область і Сілістринський округ. І почалося це не зненацька, а, як було прийнято в світі соціалізму, планово і за партійною рознарядкою в серпні

1966 року. Незважаючи на такий «примусовий» зачин, стосунки міцнішали й теплішали, делегації, і не одна, наїжджали щороку, налагодились стабільні економічні, торгові та культурні зв'язки, і дружба, як годиться, мала б ширшати і розвиватися...

Але кінець 80-х раптом повернув нас до самих себе, і так різко, так боляче, що нам стало не до когось....

Майже через два роки, згадавши один про одного, хмельничани і сілістринці почали відновлювати різко обірвані зв'язки. Правда, вже тільки між містами: Сілістра стала центром общини, до якої, крім неї, входять ще навколишні села (всього 80 тис. населення). Болгари не забули старих стосунків, і на початку цього літа в Хмельницький приїхала невеличка – 3 чоловіки – делегація під керівництвом голови Сілістринської організації Василя Калінова. Офіційно вона вважалася партійною, але цікавилася і можливістю налагодити економічні та торгові зв'язки. Для продовження контактів болгари запросили до Сілістри хмельничан – щоб ті побачили, як кажуть, «живцем», що діється зараз у Болгарії і як слід розвивати наше далі співробітництво.

...Ми були в Болгарії у серпні: впору б відзначити 25-річний ювілей дружби. Але поїздка була не парадна – ділова...

С. Кабачинська

Кабачинська С. Сілістра : 25 років опісля : Болгарія – 91: люди, зустрічі, враження / С. Кабачинська // Радянське Поділля. – 1991. – 12 листоп. – №216. – С. 3.

Хмельничани розділили свято з містом-побратимом

В рамках Угоди про поріднення міст Хмельницького та Сілістри в Болгарії побувала офіційна делегація нашого міста, яка взяла участь у святкуванні Дня міста Сілістри 13-15 вересня. Члени делегації, яку очолював заступник міського голови Григорій Давиденко, стали свідками літургії на честь відзначення Дня вознесіння Священного Хреста, були почесними гостями на офіційному засіданні міської ради, де познайомилися з мером Сілістри паном Юліаном Найденовим. Крім того, керівництву міста наша делегація вручила сувеніри. На свято з'їхалися колеги з інших міст-побратимів.

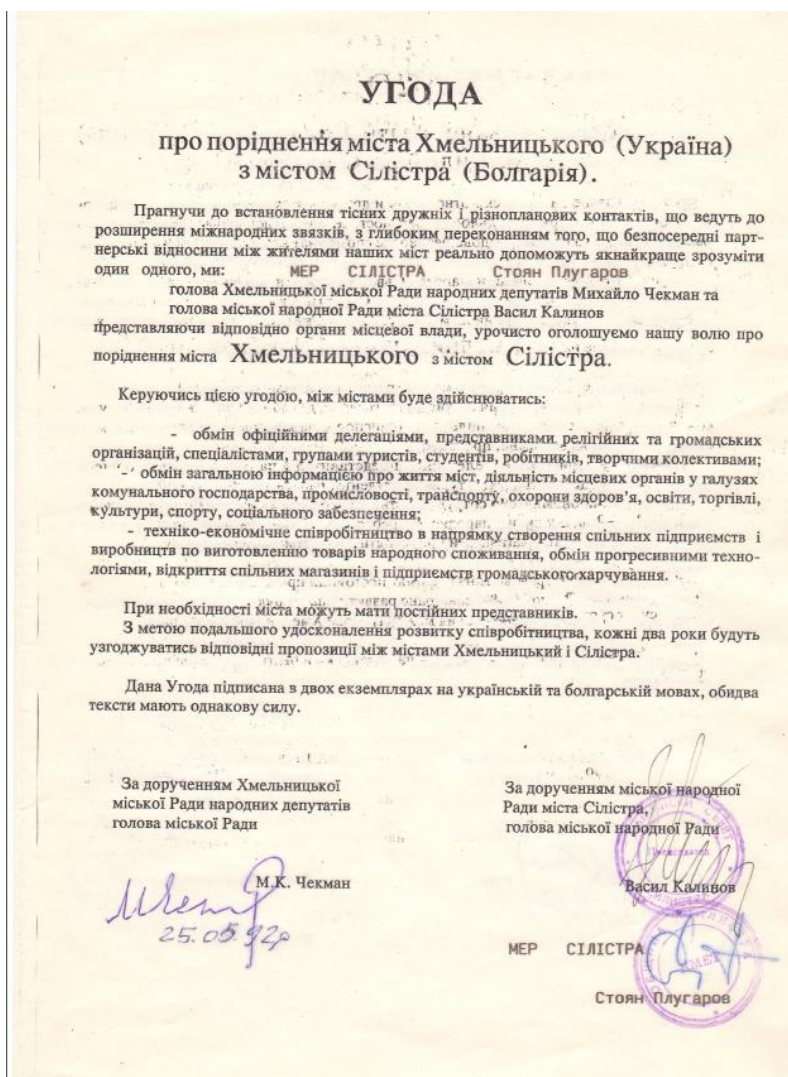
Для членів нашої делегації, у складі якої – депутати Хмельницької міської ради Словян Воронецький, Віктор Паламарчук і приватний підприємець Володимир Бацуца, було організовано насичену культурну програму, вони стали учасниками заходів міжнародного дитячого фестивалю «Світ

майбутнього починається з дружби сьогодні», відвідали виставку мініатюр Римської колісниці та фортеці.

Теплий прийом, організований керівництвом Сілістри, засвідчує про дружні та щирі взаємозв'язки між нашими містами, які й надалі поглиблюватимуться в рамках програми співробітництва.

Поїздку було здійснено за кошти членів делегації.

Хмельничани розділили свято з містом-побратимом // Проскурів. – 2013. – 19 верес. – №40. – С. 3 : фото



Давня дружба набуватиме нових рис

14 червня об одинадцятій годині відбулось підписання перспективного плану співпраці на 2000-2001 роки між містами-побратимами: Хмельницьким і Сілістрою із Болгарії. Так розпочався третій етап розвитку наших відносин. Він, на відміну від попередніх, що мали виключно гуманітарний характер, розрахований і на встановлення економічних зв'язків. У болгарських друзів є інтереси щодо спільного виробництва меблів, шкіргалантерейної продукції, олії та іншого разом із хмельницькими колегами з бізнесу. Є конкретні пропозиції й щодо транспортних перевезень.

На сьогодні, як відомо, Болгарія також вирішує економічні проблеми, котрі дуже схожі з українськими: спад у виробництві, безробіття та ін. Спільні зусилля, на думку побратимів, здатні і повинні благотворно позначитися на поліпшенні життя як сілістринців, так і хмельничан.

«Наші народи хочуть жити у дружбі, допомагаючи один одному. Вони талановиті і працьовиті, мають давні симпатії. Нині ми долаємо наслідки своєї кризи, шукаємо нові ринки і готові надати українцям свої. Вірю, що разом ми переможемо свої труднощі», – так упевнено висловився мер Сілістри Іво Андонов. Це, до речі, його перший візит до Хмельницького. Він позапартійний, але сповідує ліберальні принципи. Обраний на посаду мера був пів року тому і підтримала його політична коаліція з соціал-демократів і лібералів. Михайло Чекман, у свою чергу, також сподівається на новий економічний імпульс у взаємовідносинах з болгарськими побратимами: «У нас в місті існують чотири спільні українсько-болгарські підприємства і надійшов час оживити їхню діяльність. Покладаю надії на сілістринських бізнесменів. Гуманітарні відносини мають доповнитись економічними і я радий, що мій новий колега думає так само. Це в наших обопільних інтересах».

Дійсно, поновлення саме обопільних інтересів диктується сьогодні життям як у Болгарії, так і в Україні. Нові умови мають нарешті відобразитись і в нових гранях побратимства. Бажаємо удачі третьому етапу стосунків між Хмельницьким і Сілістрою!

В. Разуваєв

Разуваєв В. Давня дружба набуватиме нових рис : місто-побратим – Сілістра / В. Разуваєв // Проскурів. – 2000. – 16 черв. – №44-45. – С. 1.



У Хмельницькому відкрито новий кінотеатр «Сілістра», який може прийняти 600 глядачів. Названо кінотеатр на честь болгарського міста Сілістри.

Уже багато років дружать і змагаються трудівники Хмельниччини і Сілістринського округу. Вони обмінюються делегаціями, діляться досвідом роботи. І в цей день у місті перебувала делегація з Сілістри. Болгарським друзям і було надано почесне право перерізати стрічку – відкрити двері «Сілістри».

Коробко В.

Коробко В. Запрошує «Сілістра» : кінотеатр / В. Коробко // Радянська Україна. – 1976. – 29 лип. – №175. – С. 4.

1976

В мікрорайоні Заріччя відкрито кінотеатр «Сілістра», названий на честь болгарського міста-побратима.

Єсюнін Сергій. В мікрорайоні Заріччя відкрито кінотеатр «Сілістра» / С. Єсюнін // Місто Хмельницький : історія, події, факти. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Хмельницький : Мельник А. А., 2008. – С. 78.

Проспект Миру хмельничани називають інтернаціональним проспектом. І не випадково. Саме на цьому проспекті, на перехресті з площею Героїв Сталінграда в 1977 році відкрито кінотеатр «Сілістра». Він названий так на честь болгарського міста-побратима Сілістри.

Мамаєва Майя. Кінотеатр «Сілістра» / М. Мамаєва // Розповідають вулиці міста : до 500-річчя м. Хмельницького

: [нарис] / М. Д. Мамаєва ; наук. ред. П. Слободянюк ; Хмельниц. обл. упр. культури, Хмельниц. обл. краєзн. музей. – Хмельницький : Поділля, 1991. – С. 23: іл.

«Сілістра». Свою назву він отримав від назви міста Сілістра, розташованого в Болгарії. Це місто є побратимом міста Хмельницького. Того часу це був найсучасніший кінотеатр з залом, зробленим як амфітеатр, який вміщував більше 500 чоловік. Зал був оснащений найкращою по тим часам звуковою системою. Обслуговував відвідувачів кафе-бар, в кінотеатрі демонструвалися найкращі і найсучасніші кінострічки вітчизняного і зарубіжного виробництва. Відвідування цього кінотеатру було найприємнішим для хмельничан різного віку.

Зміни, які відбулися в нашій країні не обійшли стороною і галузь кіномистецтва. Один з найкращих кінотеатрів міста був зачинений. Зараз у приміщенні кінотеатру працює модний у місті бар «СВ», в якому розташований більярд. А назву, яка нагадує кінотеатр, носить ресторан, який добудували до кінотеатру.

Кінотеатр «Сілістра» // Місто Хмельницький в контексті історії України : матеріали наук. конф. присвяч. встановленню дати «1431 рік» датою найдавнішої згадки про Хмельницький в іст. док. / Хмельн. обл. краєзн. музей. Центр дослідж. іст. Поділля. – Кам'янець-Подільський : Оіюм, 2006. – С. 144.

Одне з найсамобутніших місць Хмельницького – площа Героїв Сталінграда. Оригінальне архітектурне рішення кінотеатру «Сілістра», ресторану і дитячого кафе, гастроному поєднується із скульптурним рішенням майдану, створюючи єдине ціле. Окраса площі – металеві скульптури Миколи Мазура.

One of the Famous places of Khmel'nitsky is the square of Stalingrad Heroes. The «Silistra» cinema, restaurant, big food store and cafe for children are famous for it's unique architecture, composed the whole thing.

Metal sculptures by Mazur decorate this area.

Кінотеатр «Сілістра» // Наукові записки. Вип.1. Хмельницькому – 500. – Хмельницький : [б.н.], 1993. – С. 53.

На стыке проспекта Мира и площади Героев Сталинграда, где еще недавно серел бетон фундамента, вырос едва ли не лучший в городе кинотеатр «Силистра».

Наречен он именем одного из окружных центров Народной Республики Болгарии, который дружит и соревнуется с Хмельницким уже больше двадцати лет. В день открытия кинотеатра приехали болгарские гости, они в качестве первых посетителей зашли в зал кинозрителей для просмотра фильма. Кажется, лишь вчера состоялись эти торжества, а уже подросли посаженные болгарскими побратимами ели на площади, уже вписались в ее архитектурный ансамбль новые сооружения, фонтаны...

Грищук Броніслав. Кінотеатр «Сілістра» / Б. Грищук // Хмельницький : путівник. – Львів : Каменяр, 1989. – С. 55.

Цікавим є те, що в середині 70-х років ХХ ст. У нашому місті в мікрорайоні Виставка побудували великий широкоформатний кінотеатр «Сілістра». Це назва болгарського міста, що є побратимом Хмельницького.

Того часу це був найсучасніший кінотеатр з залом зробленим як амфітеатр, який вмщував більше 500 чоловік. Зал був оснащений найкращою по тим часам звуковою системою.

Глембоцький В. Як «Чкальник» перетворився на «Шевченка» : кінотеатр імені Чкалова – історія / В. Глембоцький // Всім. – 2013. – 18 верес. – №38. – С. 14.